

Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 20 november 2014, nr. WJZ/14190829, houdende een tijdelijke stilstand van vervoer van gevogelte, vee afkomstig van bedrijven met bedrijfsmatig gehouden gevogelte en andere activiteiten in verband met de preventie of bestrijding van hoogpathogene aviaire influenza (Tijdelijke regeling standstill hoogpathogene aviaire influenza 2014-II)

De Staatssecretaris van Economische Zaken;

Gelet op artikel 9 van Richtlijn 89/662/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 11 december 1989 inzake veterinaire controles in het intracommunautaire handelsverkeer in het vooruitzicht van de totstandkoming van de interne markt (PbEG 1989, L395); artikel 10, eerste lid, van Richtlijn nr. 90/425/EEG van de Raad van 26 juni 1990 inzake veterinaire en zoötechnische controles in het intracommunautaire handelsverkeer in bepaalde levende dieren en produkten in het vooruitzicht van de totstandbrenging van de interne markt (PbEG 1990, L 224); artikelen 1, tweede lid, 10, tweede lid, en 32, eerste lid, van Richtlijn 2005/94/EG van de Raad van 20 december 2005 betreffende communautaire maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza en tot intrekking van Richtlijn 92/40/EEG (PbEU 2006, L 10), en de artikelen 17, 18, 30, eerste en derde lid, 31 en 32 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren;

Besluit:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. bedrijf: landbouwbedrijf of ander bedrijf, met inbegrip van een circus of dierenwinkel, waar vee of gevogelte in gevangenschap wordt gehouden, met uitzondering van slachthuizen, vervoermiddelen, quarantainestations, grensinspectieposten, of laboratoria die met officiële toestemming aviaire influenzavirussen bewaren;
- b. vogelverblijfplaats: kooi, volière, terrein, of gebouw met uitzondering van de menselijke woonruimte, waar gevogelte aanwezig is of pleegt te worden gehouden, en aanverwante ruimtes waar materiaal ten behoeve van het gevogelte is opgeslagen of pleegt te worden opgeslagen;
- c. gevogelte: pluimvee, alsmede andere vogels in gevangenschap gehouden of gefokt;
- d. commercieel gehouden gevogelte: gevogelte bestemd voor de productie van vlees, eieren of andere producten, voor het uitzetten in het wild, of het fokken van gevogelte voor deze doeleinden, met de bedoeling geld te verdienen;
- e. hobbymatig gehouden gevogelte: gevogelte bestemd voor eigen consumptie, ander eigen gebruik of als gezelschapsdier voor de houder;
- f. mest: uitwerpselen en urine van dieren, met uitzondering van gekweekte vissen, met of zonder strooisel;
- g. vers vlees: vers vlees, bedoeld in bijlage I, onder 1.10, van Verordening nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong (Pb 2004, L 139);
- h. vervoermiddel: voertuig, waaronder mede begrepen een combinatie van een voertuig met één of meer door dat voertuig voortbewogen aanhangwagens, opleggers of containers;
- i. richtlijn 2005/94/EG: Richtlijn 2005/94/EG van de Raad van 20 december 2005 betreffende communautaire maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza en tot intrekking van Richtlijn 92/40/EEG (PbEU 2006, L 10);
- j. goedgekeurd hygiëneprotocol: set praktische hygiëneregels ter bevordering van de bioveiligheid in een specifieke situatie, zoveel mogelijk in overeenstemming met de beginselen en procedures voor reiniging en ontsmetting, bedoeld in bijlage VI bij richtlijn 2005/94/EG, en goedgekeurd door de minister van Economische Zaken.

Artikel 2 Vervoersverboden

1. Het vervoer, met inbegrip van een verplaatsing over de openbare weg zonder vervoermiddel, van:
 - a. gevogelte,

b. vee, konijnen en pelsdieren afkomstig van bedrijven met commercieel gehouden gevogelte,
c. sperma ten behoeve van de bevruchting van gevogelte,
d. eieren, afkomstig van of naar bedrijven met commercieel gehouden gevogelte,
e. rauwe melk afkomstig van bedrijven met commercieel gehouden gevogelte,
f. mest van gevogelte en mest afkomstig van bedrijven met commercieel gehouden gevogelte
g. strooisel,
h. diervoeders voor gevogelte,
i. vers vlees van gevogelte, afkomstig van een bedrijf met commercieel gehouden gevogelte, of
j. andere dan de onder c tot en met i bedoelde producten of voorwerpen die drager van smetstof kunnen zijn,
is verboden.

2. Het in het eerste lid, onderdelen a en b, bedoelde verbod is niet van toepassing op het vervoer binnen het bedrijf, mits het vervoer niet plaatsvindt over de openbare weg of het terrein van andere bedrijven.

3. Het in het eerste lid, onderdeel b, bedoelde verbod is niet van toepassing in de eerste 24 uren na inwerkingtreding van deze regeling op het eenmalig vervoer van evenhoevigen van de wei naar het bedrijf waartoe zij behoren, indien dit noodzakelijk is in verband met het melken van de dieren of het kalven of lammeren van de dieren en de vervoersafstand niet meer dan 10 km bedraagt.

4. Het in het eerste lid, onderdeel b, bedoelde verbod is niet van toepassing op het vervoer van een paardachtige naar een gespecialiseerde dierenkliniek, voor zover:

a. het dier zich in een levensbedreigende situatie bevindt,
b. een verklaring van een dierenarts aanwezig is dat er sprake is van een situatie als bedoeld onder a, alsmede dat de kliniek instemt met de behandeling, en
c. voorafgaand aan het vervoer de geplande route aan de minister is gemeld.

5. Het in het eerste lid, onderdeel e, bedoelde verbod is niet van toepassing op het vervoer van melk in een weidetank rechtstreeks naar het bedrijf, met dien verstande dat het vervoer naar een bedrijf met commercieel gehouden gevogelte, tevens met inachtneming van een goedgekeurd hygiëneprotocol plaatsvindt.

6. Het in het eerste lid, onderdeel h, bedoelde verbod is niet van toepassing op:

a. het rechtstreekse, een-op-een vervoer van diervoeders vanaf de diervoederfabriek naar een bedrijf met commercieel gehouden gevogelte volgens goedgekeurd hygiëneprotocol;
b. het rechtstreekse vervoer van verpakte voeders voor kleine gezelschapsdieren van de detailhandelaar naar een dierhouder.

Artikel 3 Verspreiding mest en strooisel

Het is verboden mest of strooisel afkomstig van gevogelte en mest of strooisel afkomstig van andere dieren gehouden op bedrijven met commercieel gehouden gevogelte aan te wenden.

Artikel 4 Verplaatsing vervoermiddelen

1. Het is verboden vervoermiddelen, gebruikt of kennelijk bestemd voor het vervoer van de in artikel 2, eerste lid, bedoelde dieren en producten, te verplaatsen.

2. Het in het eerste lid bedoelde verbod geldt niet voor de toepassingen, bedoeld in artikel 2, tweede tot en met zevende lid, voor zover de vervoermiddelen voorafgaand aan iedere verplaatsing zijn gereinigd en ontsmet volgens goedgekeurd hygiëneprotocol.

Artikel 5 Bezoekverbod

1. Het is bezoekers verboden vogelverblijfplaatsen, alsmede niet deugdelijk fysiek van die verblijfplaatsen afgescheiden woonruimte of andere bedrijfs gedeelten te betreden. De eerste volzin betreft eveneens de vervoermiddelen en het materieel van een bezoeker.

2. Het in het eerste lid bedoelde bezoekverbod is niet van toepassing op de volgende personen:

a. artsen, ambulancemedewerkers, brandweerlieden, psychosociale hulpverleners en soortgelijke noodhulpverleners, politiemedewerkers en toezichthouders, in de uitoefening van hun functie, en hun vervoermiddelen en materieel,

- b. monteurs, loonwerkers, dierenartsen en bedrijfsverzorgers, indien er een acuut gevaar voor de gezondheid van vee of gevogelte aanwezig is en de werkzaamheden van deze personen noodzakelijk zijn om deze situatie op te heffen, en hun vervoermiddelen en materieel, en
 - c. in noodsituaties: brandstofleveranciers of stikstof (N₂) leveranciers, en hun vervoermiddelen en materieel, mits zij reinigings- en ontsmettingsmaatregelen hebben genomen in overeenstemming met een goedgekeurd hygiëneprotocol en zij hun bezoek registreren. In een acute noodsituatie geldt geen registratieplicht voor de in onderdeel a genoemde personen.
3. Het in het eerste lid bedoelde verbod is niet van toepassing op personeel, mits het:
- a. reinigings- en ontsmettingsmaatregelen heeft genomen in overeenstemming met een goedgekeurd hygiëneprotocol, en
 - b. de voorafgaande 72 uren geen ander bedrijf heeft bezocht.

Artikel 6 Bezoekersregeling en registratieplicht

1. Het is de houder van gevogelte verboden om bezoekers toe te laten tot zijn vogelverblijfplaatsen alsmede tot niet deugdelijk fysiek van die verblijfplaatsen afgescheiden woonruimte of andere bedrijfs gedeeltes, met uitzondering van de bezoekers, bedoeld in artikel 5, tweede en derde lid, in de daar bedoelde situaties.
2. Het bedrijf met commercieel gehouden gevogelte houdt een register bij van alle bezoeken aan vogelverblijfplaatsen, niet deugdelijk fysiek van de vogelverblijfplaatsen afgescheiden woonruimte of andere bedrijfs gedeeltes, waarin tenminste zijn opgenomen:
 - a. naam, adres en woonplaats van de bezoeker,
 - b. voor zover het bezoek plaatsvindt met een vervoermiddel: aard en kenteken van het vervoermiddel,
 - c. reden van het bezoek, en
 - d. datum en tijdstip van aankomst en vertrek van de bezoeker.

Artikel 7 Verbod wedstrijden en tentoonstellingen met vogels

1. Alle jaarbeurzen, markten, wedvluchten, culturele evenementen, tentoonstellingen, keuringen of andere tijdelijke verzamelingen zijn verboden, voor zover daar gevogelte en andere in gevangenschap gehouden vogels op een plaats worden verzameld.
2. Vrijstellingen op grond van artikel 2.5, tweede en derde lid, van de Regeling tijdelijke maatregelen dierziekten zijn opgeschort.

Artikel 8 Verbod jagen en doden van wild

1. In afwijking van artikel 31 Flora- en faunawet is het verboden te jagen.
2. Het is verboden in het wild levende dieren te vangen of te doden. Daartoe zijn alle bestaande aanwijzingen, toestemmingen, vrijstellingen en ontheffingen op grond van de artikelen 65, 67, 68, 72 en 75 van de Flora- en Faunawet opgeschort.

Artikel 9 Afscherm- en ophokplicht gevogelte

1. Ieder bedrijf brengt ten minste afscheidingen aan tussen het gevogelte en de op het bedrijf aanwezige zoogdieren.
2. Iedere houder van gevogelte neemt passende maatregelen om zo veel mogelijk te voorkomen dat het door hem gehouden gevogelte in contact komt met gevogelte van andere houders of met in het wild levende dieren, zoals in het wild levende vogels of hun uitwerpselen.
3. Voor een bedrijf met commercieel gehouden gevogelte is een passende maatregel als bedoeld in het tweede lid ten minste het binnen een gebouw brengen en daar houden van het gevogelte.
4. Voor een houder van hobbymatig gehouden gevogelte behorende tot de hoenderachtigen (Galliformes), roofvogels (Accipitriformes/Falconiformes) en duiven (Columbidae) is een passende maatregel als bedoeld in het tweede lid ten minste het binnen een volière of gebouw brengen en daar houden van het gevogelte.
5. Het derde lid is niet van toepassing op gevogelte, behorende tot de eendvogels (Anseriformes), de familie van struisvogels (Struthionidae), van emoes (Dromaiidae) en van nandoes (Rheidae).

Artikel 10 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als Tijdelijke regeling standstill hoogpathogene aviaire influenza 2014-II.

Artikel 11 Bekendmaking en inwerkingtreding

Deze regeling wordt bekendgemaakt op www.rijksoverheid.nl, en treedt onmiddellijk na haar bekendmaking op het internet in werking.

Deze regeling zal tevens met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 20 november 2014

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze,

mr. dr. J.P. Hoogeveen MPA,
de directeur-generaal van Agro

Toelichting

Op een pluimveebedrijf in Ter Aar is een (vermoedelijke) uitbraak van hoogpathogene aviaire influenza (HPAI) ofwel vogelgriep geconstateerd. HPAI is een besmettelijke dierziekte, die tot hoge sterftecijfers kan leiden bij vogels en kan worden overgedragen op mensen (zogenoemde zoönose). Het isoleren van de gevonden besmettingshaard en het voorkomen van verdere verspreiding van de ziekte is daarom van het grootste belang. Deze regeling bevat de meest dringend vereiste maatregelen voor iedereen die vogels in gevangenschap houdt dan wel zakelijk of privé met vogelhouders te maken heeft. De maatregelen strekken mede ter implementatie van artikel 10, tweede lid, van Richtlijn 2005/94/EG van de Raad van 20 december 2005 betreffende communautaire maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza en tot intrekking van Richtlijn 92/40/EEG.

In de eerste fase, die thans is ingegaan, geldt gedurende ongeveer drie etmalen een zogenaamde standstill. Tijdens de standstill geldt een totaal vervoersverbod voor alle risicovolle dieren en risicovolle producten. Ook voor sommige dieren en producten die weinig of geen risico vormen kunnen vanuit handhavingsoogpunt verboden gelden. Gedurende deze aanvangsfase vindt onderzoek plaats, dat erop is gericht duidelijkheid te verkrijgen omtrent de aard van de besmetting, de herkomst en mogelijke verspreiding van de besmetting. Dit onderzoek is gebaat bij een totale pas op de plaats, die niet mag worden doorkruist met nieuwe vervoersbewegingen die het onderzoek ernstig zouden belemmeren.

In een aparte regeling zal overeenkomstig artikel 16 van richtlijn 2005/94/EG een beschermings- en toezichtsgebied van ten minste 10 km worden afgebakend rond het bedrijf waar een besmetting is vastgesteld. Naast deze regelingen gelden voorts de maatregelen die op grond van de artikelen 21 en 22 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Gwwd) worden vastgesteld.

Deze regeling heeft betrekking op pluimvee als bedoeld in artikel 1 van de Gwwd en elk andere gehouden vogel, tezamen gedefinieerd als gevogelte, ongeacht het doel van de gevangenschap. Deze regeling maakt voorts onderscheid tussen commercieel gehouden gevogelte (landbouw-/pluimveebedrijven) en locaties waar voor eigen gebruik gevogelte wordt gehouden (hobbymatig ofwel niet-commercieel).

In artikel 2, eerste lid, van deze regeling is bepaald dat (met ingang van heden) in geheel Nederland een algemeen vervoersverbod geldt voor gevogelte, vee afkomstig van bedrijven met commercieel gehouden gevogelte, melk van bedrijven met commercieel gehouden gevogelte, producten of voorwerpen die drager van smetstof kunnen zijn, sperma van gevogelte, eieren, diervoeders voor gevogelte, strooisel en mest van gevogelte of afkomstig van bedrijven met commercieel gehouden gevogelte. Voor een aantal situaties is in een uitzondering op het verbod voorzien (artikel 2, tweede tot en met zevende lid). Soms is het onmogelijk voor drie dagen voer op voorraad te hebben. Daarom is in artikel 2, zevende lid, het vervoer van bepaalde diervoeders onder strenge voorwaarden toegestaan. Gelet op het risico bij vervoer vanaf en naar met name pluimveebedrijven, dient dit vervoer tot een minimum te worden beperkt.

In artikel 4 is uitdrukkelijk bepaald dat er voor (lege) vervoermiddelen van de hiervoor bedoelde dieren, producten en voortplantingsmateriaal eveneens een vervoersverbod geldt.

De toegang tot bedrijven waar gevogelte aanwezig is of normaliter wordt gehouden is voor bezoekers verboden, met uitzondering van het woonhuis of een boerderijwinkel of –camping of andere agrarische nevenactiviteit (zogenoemde andere bedrijfsgebouwen), mits fysiek afgescheiden van de vogelverblijfplaatsen. Een deugdelijke fysieke afscheiding betekent de aanwezigheid van een muur of een met platen opgetrokken wand en dergelijke. Afscheiding door middel van een lint of vergelijkbaar materiaal voldoet hier niet aan. Bepaalde categorieën bezoekers (zoals politie of medische hulpverleners) hebben onder omstandigheden wel toegang tot de vogelverblijfplaatsen. Ten aanzien

van het personeel van de bedrijven geldt ook dat zij het bedrijf slechts mogen betreden als zij aan een aantal voorwaarden voldoen (artikel 5, derde lid).

Inseminatie of bevruchting van vee of gevogelte is toegestaan indien het bevruchtingsmateriaal al op het bedrijf aanwezig is. Het vervoer van sperma voor gevogelte is verboden. Het vervoer van sperma ten behoeve van vee is toegestaan, indien a) afkomstig van een bedrijf zonder gevogelte of b) bestemd voor een veehouderij waar tevens gevogelte wordt gehouden, mits in dat geval niet het bedrijf wordt betreden, maar aan de openbare weg wordt afgeleverd.

Alle tentoonstellingen e.d. waarbij vogels bijeengebracht worden, zijn verboden in geheel Nederland. Vogels mogen ook niet vanuit Nederland naar buitenlandse beurzen of wedstrijden vertrekken. Alle jacht, beheer en schadebestrijding is voorlopig verboden.

Tot slot dienen houders van gevogelte ervoor te zorgen dat hun gevogelte wordt afgeschermd van op het bedrijf aanwezige zoogdieren, andere (wilde) vogels en hun uitwerpselen, zodat tussen hen geen contact mogelijk is.

Het vervoer van dode vogels is eveneens verboden. Ingevolge artikel 2, onderdelen 24 en 32, en artikel 22 van richtlijn 2005/94/EG moeten dode dieren op speciale wijze worden afgevoerd en verwerkt. Dat is al geregeld in Verordening (EG) 1069/2009 en de Regeling dierlijke producten. Dit betekent dat dode dieren of delen ervan, niet bestemd voor menselijke consumptie, uitsluitend mogen worden vervoerd en verwerkt als risicomateriaal door een daartoe door de minister aangewezen, gespecialiseerd bedrijf. In Nederland is dat Rendac Son BV. In deze regeling behoeven daarom geen aanvullende regels te worden gesteld op dit punt.

Tenslotte zij opgemerkt dat ingevolge artikel 101a Gwwd een algemene zorgplicht geldt voor iedere dierhouder om redelijkerwijs al het noodzakelijke te doen of na te laten om besmetting te voorkomen. Dat betreft dus zaken die in zijn macht liggen, zoals zorg dragen voor adequate hygiënemaatregelen, zoveel mogelijk sleepsporen gescheiden houden en in het algemeen het verkeer over zijn bedrijf zo min mogelijk langs de verblijven van het gevogelte leiden.

Zoals hiervoor aangegeven, is uitgangspunt dat deze regeling gedurende 72 uren zal gelden. Zodra de mogelijk besmette bedrijven zijn geïnventariseerd, kan worden volstaan met de specifieke maatregelen voor de verschillende gebieden en kan deze regeling vervallen.

Deze regeling wordt op basis van artikel 31 van de Gwwd bekendgemaakt op internet en treedt op dat moment in werking. De media zullen worden geïnformeerd over deze bekendmaking. Voor de volledigheid wordt de regeling ook aan de Staatscourant aangeboden voor publicatie.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
Namens deze:

mr. dr. J.P. Hoogeveen MPA,
de directeur-generaal van Agro,